

DÉLMAGYARORSZÁG

76. évfolyam, 288. szám
1986. december 8., hétfő

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEDED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi-előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Mese, meskete

Mi az egész családdal szeressük az Isaurát — nyilatkozta valaki a tv-ben, és némely alakok nem átalítottak ebből sanda következtetésekre jutni. Mondván, hogy addig nincs baj, amíg eme nemes erzület hatja át a tv-néző dolgozókat, csak megtartsák ezt a jó szokásukat. Mások, az örök aggodalmaskodók persze lamentáltak, vajon, mi történik, ha véget ér az emelkedett érzemények eme sorozata? Nehéz kérdés, de reményeink szerint megtaláljuk mi a megoldást, esetleg a sorozat folytatását...

Különbben is, csak a remény kitarson, a többi jön magától, legalábbis cseperészik. Húszas évei végét élő hölgy körbetekint világán, és tárgyyszerűen összegez, mondván, nekem már csak a második leosztásból jut férj, de lehet, csak a harmadikból. Melán bámulok rá, honnan e bölcselmezés benne a lelki erő? Remény szüli a kitarást. hitték eleink, mi is mondjuk magunknak, szemlélve helyzetünk. Kell is a kitarás, jó hírek képeben, mert különben hamar elfogy az erő, s kísért a megadás szelleme. Kudarcok, mindig jöhetnek, ám fontosabb az előreívő megoldás. Hallom, Pistike bögve masírozott haza, beirkált valamiket a tanító néni az üzenő füzetébe, amit a szülők is megrendülve olvastak. Ime: gyermekük nem tud sorakozni, kérem, otthon gyakorolni! Nem először, de igyekszem higgadtan tűnődni a pedagógia métervastag könyvoszlopainak hasznossága és az élet tisztelatlensége fölött. Olvasom a büszke híradást: több százmillió ember nézte végig a Csillagok háborúja című szuperfilmet! Azóta nézők vagyunk tán már egymilliárdan is, szerte a világon, akik gyermeküket meresztve tapickoltunk csodaszínházban filmrendezői kalauzolóssal.

Szórakozás, hasznos időtöltés, mákony köznapok ellen, korunk művészete — s ugyan még miket gondoltak nézőik a vetítés után? Értelmes világot áhító korunk igénye a modern mese, megkerülhetetlenül. Hová tűntek szigorú vitáink a krimiről, s maguk az ércsaták tudós vértetű lovagjai? Pedig milyen jó kis viták dúltak még a közelmúltban is, áru-e a kultúra, s ha igen, miért nem? Kedves hölgy dudorászva sétál képeket nézegetve, míg nem műkedvelő férjura rámondul: képtárban kötelező az áhítat! No, persze, nevelni kell az oldalbordát, csak olykor a véglegesnek hitt szabályok is kétségesek, sőt mulatságosak lesznek. Mondd, merre visz az út — bűjja az énekesnő, és karját tárja tanácsalanel...

Gyermek vagyok, gyermek lettem újra — divatos szavak. Pedig, hát igen, egyszerre nem lehet új világot is építeni, meg felelőtlen-engedelmes gyermekként igazodni. Amikor meg kell mondani, hogy nekem mi a véleményem, hová tartozom, akkor vége a gyermekkor-nak. Nem könnyű döntések ezek, de elmulasztásuk emberi méltóságunkat kísérti. Gombár Csaba írja most megjelent könyvében: a demokrácia feltétele az állampolgári felnőtté válás. Erre mondják, meg Európának ezen a térfelén kevéske hagyománya van a népjognak is. Amiként aligha van ez másként személyes életünkben is. Kényszerkapcsolatok, látszatok álsága, hálók és kötelek. Persze, ezek is hozzátartoznak mindennapjainkhoz, ki vitatná alakoskodásaink okos szükségletét. Csak némelykor túlságosan jól sikerül a megtevesztés, az álarc hozzanó a bőrhöz.

Kortárs szülővel beszélgetek, aki gimnazista gyereket vitte színházba. A nebulónak feltűnt, milyen ütemesen és hosszasan tapsolunk. Tényleg ennyire tetszett nektek? — kérdezte álmélkodva. Zavart vállvohogásra következett a lesújtó ítélet, még ilyenkor sem vagytok őszinték! Kétségtelen túlzás, mely a fiatalság egyik tünete, de azért lenne min elgondolkodni felnőttként is. Alkalmasint túlságosan beletanulunk a lelkesedésbe, némelykor meg a kesergésbe. Bizonyosan a körülmények nyomására, de erős vonzalom él bennünk az elképzeltet elhinni, az óhajításokat valóságnak venni. Mi tagadás, ez sajna, nem csupán egyes semmikellők jellemzője, olykor tekintélyes fórumokon is ilyen tapasztalni. Persze, az ember általában el sem hinné, de néha legmerészebb álmaink is megvalósulhatnak. Kollégisták éjjeli torta-túra feladata volt: vételezz egy villamost, ide a kóli elejbe! A feladatot percek alatt megoldották, mindenki boldog. Bezzeg napvilágnál más a helyzet. Am az éjszaka a mesék évadja. Igaz, csak azután jön majd az ébredés, s az kínos némelykor. Bőngészem az *Orvos válaszol* rovatot, és megint csak hitetlenül meregetem a szemem, hiszen hogyan nőtt fel ez a sok kiskorú? Például az a fiatal házaspár, akik a közösen elköltött videó vérforraló képsorai nyomán átmentek utánjátszóba. Sajna, a valóság más mint a mese, a reggeli újvilág sem feledtetni az éjszakát, és ami a legfájóbb, erre még a felnőtt doktor bácsik sem tudnak gyógyírt. Gyakran fáradtságos megélni az örömtelen köznapokat, pedig még erő is kell tartalékolni a holnapi feladathoz. Erre a nehéz kötelességre kellene megtanítania tömegméréteken iskolának és családnak gyermekeinket. S szavalnék tovább boldogan, mint afféle ünneplős előnékes, ha nem tolatokna elő tiszteletlenül a valóság.

A kiknek tanítani kellene, maguk is tanulók maradtak, s csak ritkán a jó pap hőtig tartó tanulását követve. Főnőttek persze nemzedékek, szépek, sudarak, olykor szakállasok, és mesékre vágyanak. Mint lehet tenni? Meséljünk nekik?

Träser László

Városrészek fényben és ellenfényben

Kis gondok öt éve

Tudták Önök, hogy Szeged belvárosa a körtöltésig tart? Legalábbis így áldották annak idején a városatyák, így tervezte a világvárosi példákól okuló mernök. Persze pénzből akkor sem került elég, a körtöltésig tervezett feltöltés csak a központban készült el, így Alsó- és Felsőváros, Móraváros, Rókus, vagyis a központba kapaszkodó városrészek külvárosként fejlődtek tovább. Közel egy éven át, havonta vissza-visszatérő írásainkban azt szerettük volna bemutatni, hogy ezek a városrészek milyen utat jártak végig a nagy víz óta, milyen gondokkal küzdenek ma. Sorozatunk záró írásában pedig arra keressük a választ — mit kínál számukra a jövő?

A válasz előtt rövidke bevezető: minden általános fejlesztési terv tartalmaz kiemelt programokat. Öt évvel ezelőtt a lakásépítés, az általános iskolai tantermek számának növelése, az egészségügyi ellátás fejlesztése állt a középpontban. A VII. ötéves terv országosan a következő feladatokat jelölte meg: lakásépítés, középiskolák, jó ivóvíz. S hogy miért fontos ez? Tóth László, a városi tanács-vezető elnöke így magyarázta meg: Szeged az ivóvízellátás rendezésében megelőzte az országot, s így 1990-ig lesz pénz a sajátos városi gondok megoldására. Például a peremkerületek ellátásának javítására is. Emellett olyan kiemelt

feladatok sem terhelik a város kasszáját, mint például a 60-as években, amikor a sportlétesítmények felépítése vitte el a milliárdokat, vagy a hetvenes évek elején a 600 millióért épített új közúti híd, később pedig a könyvtárépítés, színházrekonstrukció. Jöhet hát a kis gondok megoldása, amit nem nehéz felfogni a városrészek fejlesztéseként.

Most pedig konkrétan. 1986 a *Kereskedelmi ellátás* javításának éve volt. Új ABC-t kapott Móraváros, Alsóváros, Felsőváros, Rókus. Bár hasonló bolti ünnepre egyhamar nem számíthatunk, hamarosan megoldódik Makkosház gondja is, s megkezdődik a régi Rókuson, a Francia utca sarkán egy korszerű bevásárlóközpont építése. Ha már Rókusnál tartunk: ez a városrész alakult legelőbbet a következő években. Folytatódik a lakótelep építése, 20 tantermes középiskola és 16 tantermes általános iskola alapozását kezdik meg.

A boltig persze el kell jutni. Ebből ugye kitalálták, hogy most a közlekedés következik. Mégpedig a legfontosabb: tovább épül a harmadik körút, amelyre már felüztük Felsővárost, Tarján, Makkosházat, Új-Rókust. A következő állomás Móraváros, a Tolbuhin és a Petőfi Sándor sugárút közötti terület. Az út mellett pedig építkezési területeket alakít ki a város.

Ha pedig szebb lesz Móra-

város, miért ne lehetne szebb Alsóváros is. Itt a legfájóbb városkép az Indóház tér. Mint arról már részletesebben is írtunk, többütemű fejlesztés eredményeként a városhoz méltó „kaput” emelnek az állomás elé.

Kis gondok megoldásáról beszéltem. Akkor lássuk, miket is foglalhatunk össze ezzel a kifejezéssel. Makkosházon elkezdték a Honf. Ferenc utcában egy 120 autót befogadó parkoló építését, a Lomnici utcánál pedig, a lakótelep egyhangúságát feloldó zöldterület kialakítására költenek majd. A Budapesti körút és a József Attila sugárút találkozásánál 3 tízeleteres ház építésébe kezdenek, s Tarján is kap új parkolókat. Újszegeden befejeződik a további panelhalmaz — a marostói városrészben a házigyári sorházak helyett családi és kistársasházak épülnek — a tervek szerint 620 család számára, s nem marad új ABC nélküli Észak-Újszeged sem.

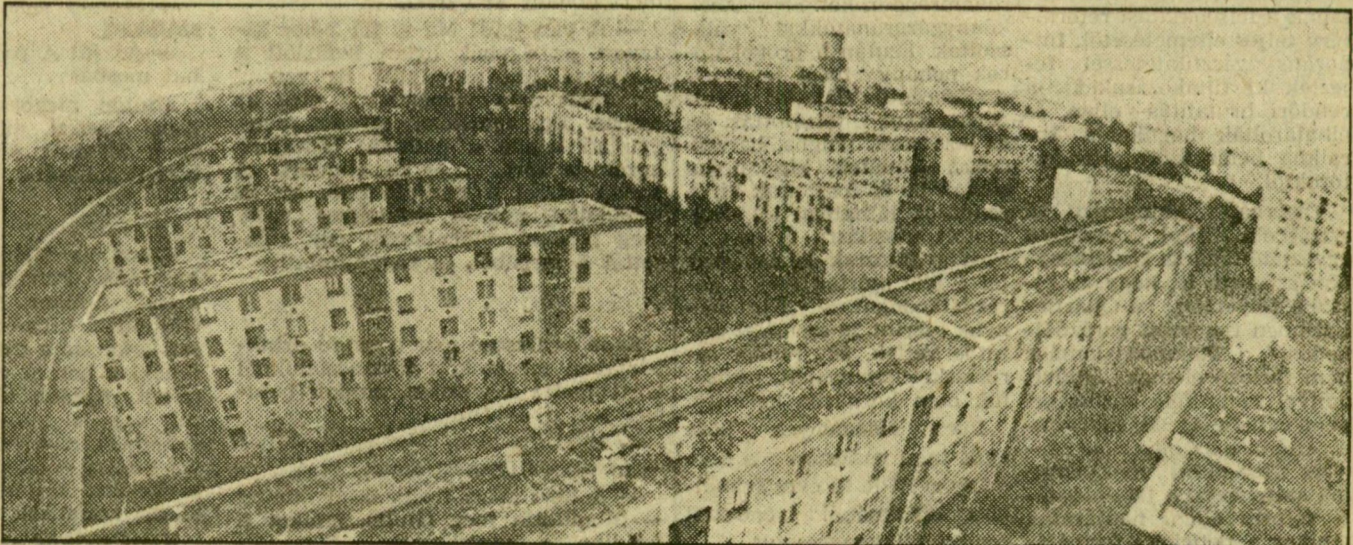
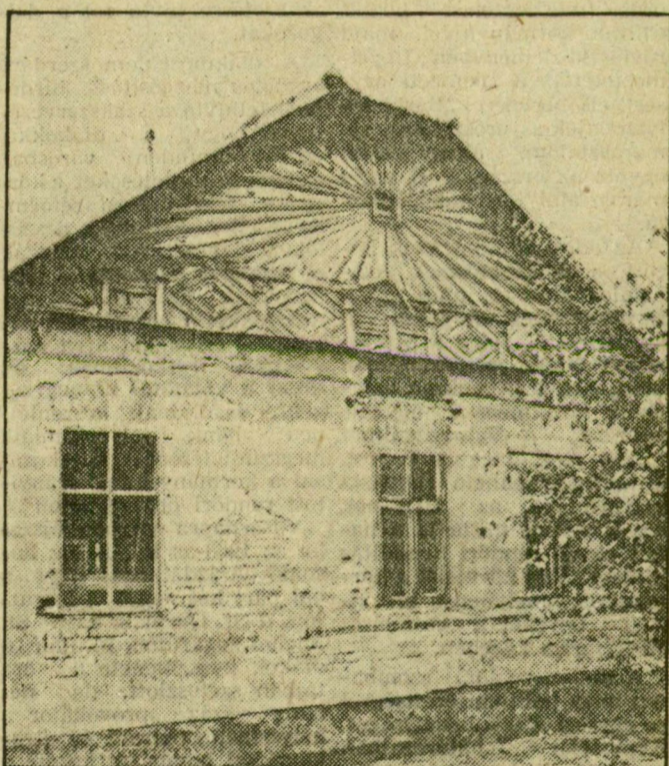
S mi lesz a Belvárossal? Hát először is: minden szegedi tudja, milyen háború folyik a Nagykörúton kívül lakók meg a város gazdái közt. A vád pedig: túl sokat költenek a Széchenyi tér környékére. Amikor erről folyik a vita, valamit elfelejtünk. A városközpont beruházásai (lásd színház, könyvtár, boltihálózat) az egész városé, míg egy-egy peremkerület új létesítménye csak az ottlakók hétköznapjait szolgálja. Ezért természetes, hogy a város

erre a területre költi el a legtöbb pénzt. Bár nem szoktam külföldi példákkal dobálózni, most megjegyzem: ez bizony nem szegedi találmány. És szerintem nem is ez a baj...

Hogy akkor mi?

Bevallom, most szubjektív leszek. Félek. Attól félek, hogy minden gondoskodás, építkezés, fejlesztés ellenére eltűnnek városrészeink. No, nem a házakra, az utcákra gondolok. „Csupán” a hangulatra, a vasárnapi ebéd utáni trécelésre, a világ nagy bajait elemző vitákra, meg persze az utcasarkon megvívott nagy bunyókra. Mert van nekünk egy nagy sikerünk — a város fele új, összkomfortos otthonokba költözött. Vagy ahogy a múltkor írtam — a fel város már lakótelep. De mennyi közös érzést szül egy panelutca, hány közösséget, barátságot teremt a másfél szoba, szőnyegpadló, tapéta? Ha valaki végigsétál a körtöltésen, biztosan bejut — egyformák lettünk. Nem rókusiak, nem felsővárosiak — hanem szegediek. Baj ez? Hadd ne válaszoljak. De arra emlékszem, hogy üvöltöztünk a Dózsa-pálya kerítésén, amikor pályára futottak a fiúk. Mert a Hunyadi tér a miénk volt. S nekem már meg is marad...

Bátyi Zoltán

Nagy László képei